

KATARZYNA PODNIESIŃSKA
The National Museum in Krakow

The Bookplates of Polish Coin and Medal Collecting Connoisseurs in the Collection of the National Museum in Krakow. Libraries and Numismatic Collections in the 18th century

ABSTRACT: The article presents the bookplates (also known as *ex libris*), currently in the collection of the National Museum in Krakow, which accompany the books of Polish coin and medal collecting connoisseurs from the 18th century. These bookplates include the supralibros¹ of King Stanislaus II Augustus, the owner of the largest numismatic collection in Poland at that time, as well as the *ex libris* belonging to members of his closest circle: those of Jan Chrzciciel Albertrandi, the royal librarian, and Pius Kiciński, the head of the king's political cabinet.

Two of the largest 18th-century numismatic collections among the nobility of the Polish-Lithuanian Commonwealth were the collection of Marshal Stanisław Lubomirski and that of the House of Radziwiłł (Nesvizh branch). The article discusses the bookplates of the House of Lubomirski and those of the Radziwiłł family (Karol Stanisław “Panie Kochanku” Radziwiłł's library at Nesvizh Castle). Smaller numismatic collections, but also bookplates, were held by Andrzej Stanisław Załuski and Józef Andrzej Załuski, the founders of a famous library; Michał Sołtyk; and Jerzy Wandalin Mniszech.

The author also mentions the bookplates of the Gdańsk burghers Daniel Gralath and Jan Jakub Salomon; the bookplates of Michał Gröll and those of Aleksander Chodkiewicz, both of whom were representatives of the Warsaw cultural elite; and the bookplates of the Jagiellonian University professors Hugo Kołłątaj and Idzi Przybylski.

---

¹ Although supralibros do not indicate provenance in exactly the same way that bookplates do, they are closely related to the latter. For this reason, supralibros are discussed in the present text as well.

None of the described bookplates contain images, inscriptions, or references to the field of numismatics as it appeared in Poland in the 19th century.

KEY WORDS: bookplate, mark of ownership of book, numismatic collections in 18th-century, numismatics enthusiasts, Polish libraries in 18th-century

ABSTRAKT: Ekslibrisy polskich kolekcjonerów i znawców numizmatyki na podstawie zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie. Biblioteki i zbiory numizmatyczne w XVIII wieku

Tematem artykułu jest prezentacja ekslibrisów, które towarzyszyły książkom polskich kolekcjonerów i znawców numizmatyki w XVIII wieku i są przechowywane w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie.

Wśród omówionych księgoznaków znajduje się supereklibris Stanisława II Augusta – posiadacza największego zbioru numizmatycznego w dawnej Polsce – oraz osób z jego kręgu: Jana Chrzyciela Albertrandiego, królewskiego bibliotekarza i Piusa Kicińskiego, szefa gabinetu politycznego.

Do największych magnackich kolekcji numizmatycznych w XVIII wieku należał zbiór marszałka Stanisława Lubomirskiego oraz kolekcja tworzona przez Radziwiłłów nieświeskich. Artykuł omawia znaki książkowe zarówno Lubomirskich, jak i Radziwiłłów (Biblioteki Nieświeskiej, Karola Stanisława Radziwiłła „Panie Kochanku”). Mniejsze gabinety numizmatyczne i jednocześnie ekslibrisy posiadali Andrzej Stanisław i Józef Andrzej Załuscy – założyciele słynnej Biblioteki, a także Michał Sołtyk i Jerzy Wandalin Mniszech.

W tekście wspomniano o znakach książkowych gdańszczan Daniela Gralatha i Jana Jakuba Salomona, przedstawicieli środowiska warszawskiego – Michała Grölla i Aleksandra Chodkiewicza, a ponadto profesorów Akademii Krakowskiej – Hugona Kołłątaja i Idziego Przybylskiego.

Żaden z omówionych ekslibrisów nie zawierał wyobrażeń, napisów ani jakichkolwiek odniesień związanych z numizmatyką, które pojawiły się w Polsce w XIX wieku.

SŁOWA KLUCZOWE: ekslibris, znak własnościowy książki, kolekcje numizmatyczne XVIII wieku, miłośnicy numizmatyki, biblioteki polskie XVIII wieku

Author's address:

Katarzyna Podniesińska
Prints and Drawings Cabinet
The National Museum in Krakow
1 Al. 3 Maja, 30-062 Krakow, Poland
e-mail: kpodniesinska@mnk.pl

Translation: Marcin Fijak